Η αδιάλειπτη προσευχή (Αγ. Νικόδημος ο Αγιορείτης)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 4 Νοεμβρίου, 2014

Με
άλλο τρόπο δεν μπορεί ο άνθρωπος να φυλάξει την πρώτη και μεγάλη εντολή, δηλαδή το «να αγαπήσεις Κύριον τον Θεό σου με όλη την καρδιά σου και με όλη τη ψυχή σου και με όλη τη δύναμή σου και με όλη τη διάνοιά σου», καθώς μας προστάξει ο Κύριος (Λουκ. 3, 27), παρά με το μέσον της νοεράς προσευχής.

Νοερά και καρδιακή προσευχή, κατά τους Αγίους Πατέρες που ονομάζονται Νηπτικοί, είναι κυρίως το να συμμαζεύει ο άνθρωπος το νου του μέσα στην καρδιά του, και χωρίς να λαλεί με το στόμα, αλλά μόνο με τον «ενδιάθετο λόγο», ο οποίος λαλείται μέσα στην καρδιά, να λέγει τη σύντομη αυτή και μονολόγιστη προσευχή, το «***Κύριε Ιησού Χριστέ, Υιέ του Θεού, ελέησόν με***», κρατώντας και λίγο την αναπνοή.

Έτσι μέσα στα ίδια τα βάθη της καρδιάς του επικαλείται το πανάγιο όνομα του Κυρίου, ζητεί με επιμονή το έλεός Του προσέχοντας αποκλειστικά και μόνο στα λόγια της προσευχής και τίποτε άλλο δεν δέχεται ούτε από μέσα ούτε απ’ έξω, διατηρώντας τη διάνοιά του εντελώς ασχημάτιστη, χωρίς καμία εικόνα. Την δε αφορμή και το περιεχόμενο αυτής της εργασίας την πήραν όσοι ασχολούνται μ’ αυτήν από την ίδια τη διδασκαλία του Κυρίου, ο οποίος σε κάποιο σημείο λέγει: «*Η Βασιλεία του Θεού είναι μέσα μας*» (Λουκ. 17, 21), και σε κάποιο άλλο: «*Υποκριτή, καθάρισε πρώτα το εσωτερικό του ποτηριού και του πιάτου, για να γίνει και το εξωτερικό καθαρό*» (Ματθ. 23, 26).

Και ο Απόστολος Παύλος γράφει στους Εφεσίους: «*γι’ αυτό γονατίζω, μπροστά στον Πατέρα του Κυρίου μας Ιησού Χριστού και παρακαλώ να ενισχύει πλουσιοπάροχα και δυναμικά με το Πνεύμα του, τον εσωτερικό σας άνθρωπο, να κατοικήσει ο Χριστός στις καρδιές σας με την πίστη*» (Εφεσ. 3, 14).

Τί σαφέστερο θα μπορούσε να υπάρχει από αυτή τη μαρτυρία; Ότι τούτο είναι απαραίτητο, το διδάσκει το Πνεύμα το Άγιο σε κάθε ευσεβή και σε μύριες όσες άλλες σελίδες της Νέας Γραφής, όπως μπορούν να

διαπιστώσουν όσοι τις ερευνούν προσεκτικά.

Από αυτή την πνευματική και επιστημονική εργασία, όταν συνοδεύεται από την όσο το δυνατόν ακριβέστερη πραγματοποίηση των αρετών, από την θέρμη που δημιουργείται στη καρδιά και από την πνευματική ενέργεια που ακολουθεί την επίκληση του Παναγίου ονόματος, καταστρέφονται τα πάθη ο νους και η καρδιά σιγά-σιγά καθαρίζονται και ενώνονται μεταξύ τους, οπότε οι σωστικές εντολές κατορθώνονται ευκολότερα... Και για να ειπώ με συντομία, με αυτόν τον τρόπο μπορούμε γρηγορότερα να επανέλθουμε στην τέλεια χάρη του Πνεύματος που μας δόθηκε στην αρχή, η οποία υπάρχει μέσα μας, αλλά σαν την σπίθα που κρύβεται στη στάχτη έχει καταχωθεί κι αυτή μέσα στα πάθη, και να την δούμε να λάμπει δυνατά και να φωτίζει το νου μας και στη συνέχεια να τελειωθούμε και να θεωθούμε με τον κατάλληλο τρόπο.

Εάν δε κάποτε μερικοί ξέφυγαν λίγο, τί το θαυμαστό; Αυτό το έπαθαν τις περισσότερες φορές από οίηση, όπως λέγει ο Σιναΐτης Γρηγόριος. Εγώ νομίζω ότι το κύριο αίτιο της παρεκτροπής τους είναι το ότι δεν ακολούθησαν με ακρίβεια τη διδασκαλία των Πατέρων για την εργασία αυτή· δεν ευθύνεται η ίδια η εργασία, για όνομα του Θεού.

Επειδή αυτή είναι αγία και με αυτήν παρακαλούμε να απαλλαγούμε από όλη την πλάνη· επειδή και η εντολή του Θεού η οποία οδηγεί στη ζωή, όπως λέει ο Παύλος, «βρέθηκε να κοστίσει σε μερικούς τον θάνατο, αυτό όμως δεν έγινε εξαιτίας της εντολής. Και πώς να γίνει, αφού αυτή είναι αγία και δίκαιη και αληθινή;» (Ρωμ. 7, 10-12). Αλλά έγινε εξαιτίας της μοχθηρίας εκείνων που την έπραξαν κάτω από την κυριαρχία της αμαρτίας. Τί λοιπόν να κάνουμε; Να καταδικάσουμε τη θεία εντολή για την αμαρτία μερικών; Και να παραμελήσουμε μία τέτοια σωτηριώδη εργασία εξαιτίας της παρεκκλίσεως μερικών; Με κανένα τρόπο. Ούτε εκείνη, ούτε αυτή. Αλλά μάλλον έχοντας θάρρος σ' Εκείνον που είπε «*Εγώ είμαι ο δρόμος, η αλήθεια και η ζωή*» (Ιω. 14, 6) με πολλή ταπεινοφροσύνη και πενθική διάθεση ας επιχειρήσουμε το έργο. Γιατί όταν κάποιος είναι απαλλαγμένος από την οίηση και την ανθρωπαρέσκεια, ακόμη κι αν ολόκληρη η στρατιά των δαιμόνων συγκρουστεί μαζί του, ούτε να τον πλησιάσει δεν θα μπορέσει, σύμφωνα με τη διδασκαλία των Πατέρων.

Ο Ιησούς ας είναι το γλυκό μελέτημα της καρδίας σου· ο Ιησούς ας είναι το εντρύφημα της γλώσσας σου· ο Ιησούς ας είναι η αναπνοή σου· και ποτέ να μη χορταίνεις επικαλούμενος τον Ιησού. Διότι από αυτή τη συνεχή και γλυκύτατη μνήμη του Ιησού θα φυτευτούν, θα αυξηθούν και θα γίνουν μεγάλα δένδρα στη καρδιά σου οι **τρεις μεγάλες εκείνες και**

θεολογικές αρετές: η πίστη, η ελπίδα και η αγάπη. Η ψυχή η οποία αγαπά τον Ιησού, επειδή ο Ιησούς είναι στους ουρανούς και δεν είναι ορατός, ώστε να τον βλέπει και να τον απολαμβάνει, με άλλο τρόπο δεν μπορεί να παρηγορεί την αγάπη της προς Αυτόν παρεκτός **με την συνεχή ενθύμηση του αγίου Του ονόματος**, με το να βοά πάντοτε με αγάπη και δάκρυα και πόνο καρδιάς: Ιησού μου, Ιησού μου αγαπημένε!

(Απόσπασμα από το βιβλίο "Ο κόσμος της προσευχής", Εκδόσεις "ΚΑΛΑΜΟΣ")